



ไทยรัฐ

Thal Rath
Circulation: 800,000
Ad Rate: 750

Section: First Section/-

วันที่: พุธ 3 ธันวาคม 2568

ปีที่: 76

ฉบับที่: 24788

หน้า: 2(ขวา)

Col.Inch: 47.98 Ad Value: 35,985

PRValue (x3): 107,955

ศิลปิน: ชาว-ดำ

คอลัมน์: เปิดฟ้าส่องโลก: สหรัฐฯต้องการให้โลกแบ่งข้าง



สหรัฐฯต้องการให้โลกแบ่งข้าง

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เชิญ ร.ต.อ.ดร.นิติภูมิธณัฐ มิ่งรุจิราลัย พุด “กระแสและทิศทางพัฒนาท้องถิ่นยุคปัจจุบัน” หลักสูตร สมาชิกสภาเทศบาลรุ่น 4 เวลา 13.00-16.00 น. 3 ธันวาคม 2025 ที่สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น

ผมมีบรรยายในหลักสูตรต่างๆ แทบทุกวัน บางวันหลายรอบ รอบละ 3 ชั่วโมง ผมจะให้เวลา 30 นาทีช่วงท้ายเป็นคำถาม คำถามที่ได้รับบ่อยที่สุดในช่วงนี้คือ 1.ปัจจุบันโลกเปลี่ยนแปลงจากเหตุการณ์อะไรบ้าง และ 2.เรากำลังถูกมหาอำนาจบังคับให้ต้องแบ่งข้างใช่หรือไม่

ขอตอบคำถามที่ 1 ว่าการเปลี่ยนแปลงช่วงปลายปีนี้มีมาจากหลายเหตุการณ์คือ G20, COP30 และสงครามรัสเซีย-ยูเครน ที่มีการขยับพร้อมกันเพื่อจัดระเบียบโลกใหม่ทั้งด้านเศรษฐกิจ พลังงาน และความมั่นคง

ที่น่าสนใจคือ G20 ซึ่งเป็นเวทีความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และการเงินของประเทศมหาอำนาจและเศรษฐกิจขนาดใหญ่ที่สุดในโลก 19 ประเทศ+สหภาพยุโรป ครอบคลุมเศรษฐกิจร้อยละ 85 ของจีดีพีโลก ร้อยละ 75 ของการค้าโลก และมีประชากรรวมกันมากกว่า 2 ใน 3 ของประชากรโลก

ปีนี้ G20 ประชุมระหว่าง 22-23 พฤศจิกายน ที่นคร โฉอันเนส เบิร์ก แอฟริกาใต้ ทรัมป์ ผู้นำสหรัฐฯ ประกาศบอยคอต ไม่ส่งผู้แทนระดับรัฐบาลเข้าประชุม สี จิ้นผิง ผู้นำจีน และปูติน ผู้นำรัสเซีย ก็ไม่ได้เข้าร่วม แต่ส่งผู้นำระดับรองไปแทน

ในอดีต G20 เป็นเวทีระดับโลกที่พูดเรื่องตัวเลขและเงิน แต่ปีนี้กลับเป็นเวทีประลองอำนาจ การประชุมกลับเป็นเรื่องที่วัดกันว่า ใครจะเป็นคนเขียนกติกาโลกยุคใหม่ หัวข้อการพูดคุยกลับเป็นเรื่องการกีดกันและการต้องเลือกข้าง

คำถามที่ 2 ที่ถามว่าเรากำลังถูกมหาอำนาจบังคับให้ต้องแบ่งข้างใช่หรือไม่ ขอตอบว่าใช่ จากการออกพระราชบัญญัติชิปและวิทยาศาสตร์ของสหรัฐฯ

สหรัฐฯบังคับให้มีการย้ายฐานการผลิตชิปมาอยู่ในแผ่นดินสหรัฐฯ ทั้งอินเทลและ TSMC ผู้อ่านท่านครับ อินเทลเป็นผู้

ผลิตชิปของสหรัฐฯที่เก่าแก่ที่สุดในโลกแห่งหนึ่ง มีสำนักงานใหญ่ในรัฐแคลิฟอร์เนียและมีการผลิตอยู่ในหลายรัฐของสหรัฐฯ ถ้าเป็นการผลิตนอกสหรัฐฯก็อยู่ที่ไอร์แลนด์ อิสราเอล จีน และมาเลเซีย

TSMC หรือ Taiwan Semiconductor Manufacturing Company เป็นโรงงานผลิตชิปรายใหญ่ที่สุดในโลกของไต้หวัน ผลิตให้ Apple, Nvidia, AMD, Qualcomm ฯลฯ ปัจจุบัน TSMC มีเทคโนโลยีผลิตชิปที่ล้ำที่สุดในโลก เดิม TSMC มีฐานผลิตอยู่ในไต้หวันเกือบทั้งหมดแทบไม่มีโรงงานผลิตชิปของ TSMC ในสหรัฐฯเลย ไต้หวันเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมชิปโลก

สหรัฐฯกลัวจีนบุกไต้หวัน เพราะถ้าจีนยึดไต้หวันได้ ชิปพลาย เซนชิปโลกจะหยุดชะงัก นั่นหมายความว่าบริษัทสหรัฐฯที่พึ่งชิปของ TSMC ก็พลอยแย่ไปด้วย รัฐสภาสหรัฐฯจึงผ่านกฎหมาย CHIPS and Science Act 2022 หรือพระราชบัญญัติชิปและวิทยาศาสตร์ พ.ศ.2565

พ.ร.บ.ชิปและวิทยาศาสตร์เป็นกฎหมายที่ดึงอุตสาหกรรมชิปกลับประเทศ ลดการพึ่งเอเชีย และเพื่อแข่งกันกับจีน เขียนให้เข้าใจง่ายก็คือ สหรัฐฯต้องการนำการผลิตสมองกลของโลกกลับบ้าน เพื่อความมั่นคงของชาติ

รัฐบาลสหรัฐฯอัดงบ 5.27 หมื่นล้านดอลลาร์ หรือประมาณ 2 ล้านล้านบาท เพื่อสร้างโรงงานชิปในสหรัฐฯ โดยจัดงบ 3.9 หมื่นล้านดอลลาร์ เพื่ออุดหนุนบริษัทที่สร้างโรงงานในสหรัฐฯ 1.1 หมื่นล้านดอลลาร์ ใช้จ่ายทุนด้านวิจัยและพัฒนา และ 2 พันล้านดอลลาร์ สำหรับชิปเพื่อการทหารและยานยนต์

บริษัทไทยสร้างโรงงานผลิตชิปใหม่หรืออัปเกรดเครื่องจักรในสหรัฐฯ จะได้รับการลดภาษีทันทีร้อยละ 25 บริษัทไทยที่รับเงินอุดหนุนจากสหรัฐฯแล้ว ห้ามไปสร้างหรือไปลงทุนเพิ่มในจีนเป็นเวลา 10 ปี

หัวใจของทางยุทธศาสตร์ของ พ.ร.บ.ชิปและวิทยาศาสตร์ พ.ศ.2565 ของสหรัฐฯ คือ สกัดเทคโนโลยีขั้นสูงไม่ให้ไหลออกจากสหรัฐฯและบังคับให้บริษัทผลิตชิปต้องเลือกข้างว่าจะอยู่กับสหรัฐฯหรือจีน ห้ามเหยียบเรือสองแคม

สหรัฐฯกดดันให้โลกต้องแบ่งข้าง ใครเลือกสหรัฐฯก็ต้องทำตัวออกห่าง หรือเป็นศัตรูกับอีกฝ่าย (จีนและรัสเซีย)

ยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯก็คือ ต้องทำให้โลกเกิดความแตกแยก เหมือนกับที่เคยทำสำเร็จมาแล้วในยุคสงครามเย็น.

● นิติการุณย์ มิ่งรุจิราลัย



กรุงเทพธุรกิจ

Krungthep Turakij
Circulation: 100,000
Ad Rate: 833

Section: First Section/ทัศนะ

วันที่: พุธ 3 ธันวาคม 2568

ปีที่: 39

ฉบับที่: 13046

หน้า: 7(ล่าง)

Col.Inch: 79.22 Ad Value: 65,990.26 PRValue (x3): 197,970.78

ศิลปิน: ชาว-ดำ

คอลัมน์: Now and Beyond: ทำไมญี่ปุ่นจึงยอดเยี่ยมในการจัดการภัยพิบัติ

ทำไมญี่ปุ่นจึงยอดเยี่ยม ในการจัดการภัยพิบัติ

กรุงเทพธุรกิจ
Now and Beyond
● **วิทยา ดำธำรงกุล**
Thammasat Business School
witayad@tbs.tu.ac.th



และการเอาชีวิตรอดที่
สอดแทรกในการศึกษา
ตั้งแต่ระดับอนุบาลไป
จนตลอดชีวิต พร้อมทั้ง

เตรียมพร้อมไม่ใช่เรื่องพิเศษ แต่เป็นเรื่อง
ธรรมดาขั้นสามัญสำนึกและเป็นวิถีชีวิต
ของทุกคนที่ต้องทำเป็นปกติและทำให้
เป็นนิสัย สิ่งที่ใหญ่ทุกคนต้องทำ
คือต้องรู้ให้ขึ้นใจเสมอว่า
เส้นทางการอพยพนั้น
คือเส้นทางใด ทุกเวลา
ต้องมีการกักตุนอาหาร
และน้ำดื่มไว้ในระดับหนึ่ง
ที่เพียงพอต่อการประทังชีวิต 1-3 วัน ต้อง
ตรวจสอบอุปกรณ์ฉุกเฉิน (ไฟฉาย นกหวีด
มีดพับ เชือก ฯลฯ)

ทั้งหมดคือการเตรียมพร้อมที่เพียงพอ
ที่จะพึ่งพาตัวเองได้ก่อนความช่วยเหลือ
จะมาถึง ไม่ใช่อยู่โดยไม่มีอะไรและรอคอย
ความช่วยเหลือด้วยจิตใจที่ร้อนรนหมดหวัง
ในใจก็นึกกันดำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ
สร้างความกดดันให้กับคนอื่น นอกจากนั้น
จะต้องวางแผนดูแลคนเปราะบางที่อยู่ใกล้ตัว

มีการฝึกซ้อมอยู่บ่อยๆ ทั่วประเทศ บาง
โรงเรียนฝึกกันทุกเดือนหรือบ่อยกว่านั้น
ทั้งการป้องกันตนเอง การอพยพ การใช้
อุปกรณ์ฉุกเฉิน รวมถึงการตั้งสติ

ทุกครอบครัวมีชุดยั้งชีพประจำบ้านที่
เตรียมพร้อมไว้สำหรับการหนีภัย และ
จะต้องหมั่นนำอุปกรณ์ในชุดยั้งชีพออก
มาตรวจสอบการใช้งานอยู่เป็นประจำด้วย
วัฒนธรรมนี้ฝังรากลึกทั้งในโรงเรียนและ
ในครอบครัว **เพราะวัฒนธรรมญี่ปุ่นคือ
วัฒนธรรมแห่งการป้องกันและเตรียม
พร้อม (prevention and preparation)**
ไม่ใช่วัฒนธรรมแห่งการแก้ไขหลังเกิดปัญหา
นี้แหละคือความต่างที่เป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่ง
สอง **คนญี่ปุ่นมีความเชื่อว่าการ**

มีคนพูดถึงเหตุและผลที่เกิด
มหาอุทกภัยที่หาดใหญ่และอีกหลายจังหวัด
ของภาคใต้ตอนล่าง รวมทั้งประสิทธิภาพ
ในการรับมือและจัดการภัยพิบัติครั้งนี้
ของหน่วยงานต่างๆ ไปมากแล้ว จึงไม่ขอ
กล่าวซ้ำอีกในเรื่องที่สื่อสังคมออนไลน์และ
สื่อกระแสหลักได้กระหน่ำไปก่อนหน้านี้แล้ว
แต่จะชวนพิจารณาว่าอะไรทำให้ประเทศ
ญี่ปุ่นที่ชีวิตผู้คนต้องอยู่กับภัยพิบัติจนเป็น
ส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันนั้นถึงสามารถ
จัดการกับเรื่องภัยพิบัติได้อย่างมีสติและ
มีประสิทธิภาพ ไม่ต้องมีเสียงป่นกันด่า
ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังภัยพิบัติเหมือน
ที่อื่นๆ ในโลก

ทั้งหมดบรรจบลงตรงคำเดียวคือคำว่า
“**วัฒนธรรม**” ที่ครอบคลุมเรื่องราวมากมาย
ตั้งแต่การตระหนักรู้ การเตรียมพร้อมของ
ตนเอง การเคารพและปฏิบัติตามกติกา
ความร่วมมือและมีระเบียบวินัยความคำนึงถึง
ส่วนรวม ไปจนถึงความอดทน เหล่านี้
รวมอยู่ภายใต้วัฒนธรรมแบบคนญี่ปุ่นที่
ยากจะหาได้ในชนชาติอื่น

การที่ญี่ปุ่นพบกับภัยพิบัติบ่อยมากๆ
โดยเฉพาะจากแผ่นดินไหว พายุ สึนามิ
ภูเขาไฟระเบิด หล่อหลอมให้การเอาตัวรอด
จากภัยพิบัติและการปฏิบัติตามขั้นตอนการ
จัดการภัยพิบัติแทรกอยู่ในจิตวิญญาณของ
คนญี่ปุ่นไม่ว่าจะอยู่ในวัยไหน **คนญี่ปุ่นได้
เปลี่ยนภัยพิบัติให้กลายเป็นวัฒนธรรม
ความรู้ เทคโนโลยี และนโยบาย** เพื่อที่จะ
เอาตัวรอดให้ได้ในยามวิกฤติเสมอ

หนึ่ง ระบบการศึกษาของญี่ปุ่นสั่งสอน
ให้ทุกคนเข้าใจเรื่องภัยพิบัติ การเตรียมพร้อม



กรุงเทพธุรกิจ

Krungthep Turakij
Circulation: 100,000
Ad Rate: 833

Section: First Section/ทัศนะ

วันที่: พุธ 3 ธันวาคม 2568

ปีที่: 39

ฉบับที่: 13046

หน้า: 7(ล่าง)

Col.Inch: 79.22 Ad Value: 65,990.26 PRValue (x3): 197,970.78

ศิลปิน: ชาว-ดำ

คอลัมน์: Now and Beyond: ทำไมญี่ปุ่นจึงยอดเยี่ยมในการจัดการภัยพิบัติ



ทั้งเด็กและคนชราเป็นอันดับต้นด้วย
สาม ทุกคนรับผิดชอบต่อความปลอดภัย
ของตัวเอง ไม่ใช่รัฐบาล ความตระหนักรู้
และการเตรียมพร้อมเป็นนิจอย่างทีกล่าวมา
ข้างต้นนำไปสู่การสร้างสำนึกว่าความปลอดภัย
เป็นหน้าที่ของทุกคนจะหวังพึ่งพาแต่รัฐบาล
ไม่ได้หากทุกคนทำในสิ่งที่ควรทำ รู้ว่าต้องไปไหน
ต้องทำอะไร เคลื่อนย้ายแบบไหน พังใคร
สถานการณ์ก็จะผ่อนหนักเป็นเบาได้ ทุกคน
ต้องมีวินัยและรับผิดชอบต่อความปลอดภัย

ของตัวเอง ไม่สร้างภาระให้คนอื่น กฎกติกา
มีไว้เพื่อเคารพ ไม่ต้องมีปากเสียงหรือต้อง
ให้ขู่มบังคับกันจนเกิดการทะเลาะวุ่นวาย
สี่ ความรับผิดชอบร่วมกันและความ
ถ้อยทีถ้อยอาศัยทางสังคม วัฒนธรรมของญี่ปุ่น
ให้คุณค่ากับความร่วมมือ วินัยส่วนบุคคลและ
ความเคารพบุคคลอื่น ดังนั้นไม่ว่าจะเผชิญ
ภัยพิบัติร้ายแรงเพียงใดจะไม่มีการยื้อแย่ง
หยิบฉวย คนญี่ปุ่นยังคงเข้าคิวอย่างเป็นระเบียบ
ในการเคลื่อนย้ายหรือรับความช่วยเหลือ

ยังสื่อสารกันอย่างละมุนละไมและ
เกื้อกูลกันโดยเฉพาะกับเด็กและผู้สูงอายุ
เหล่านี้จึงทำให้ไม่เคยเกิดข่าวคราว
ความโกลาหลใดๆ ที่เกิดจากคนเมื่อเกิด
ภัยพิบัติในญี่ปุ่น ที่สำคัญความคิดที่ว่าภัยพิบัติ
เป็นเรื่องนอกเหนือการควบคุมของใคร
ต้องไม่ตื่นตระหนก รับมือสถานการณ์ด้วย
สติ อดทน อดกลั้น และถ้อยทีถ้อยอาศัยเป็น
พื้นฐานสำคัญที่ทำให้กระบวนการช่วยเหลือ
กอบกู้เป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว

วัฒนธรรมเช่นนี้จะสร้างได้ก็ด้วยบน
พื้นฐานคุณภาพของคนเป็นสำคัญ ต่อให้มี
ความรู้ เทคโนโลยี ระบบเตือนภัยดีแค่ไหน
หรือมีงบประมาณมากเท่าไร หากคนในสังคม
ยังขาดสำนึกและขาดวัฒนธรรมในการเตรียม
ความพร้อมและการรับมือกับชีวิตตัวเอง
ในยามเผชิญภัยพิบัติอย่างมีวินัยก็ยิ่งจะเพิ่ม
ความยากลำบากในการจัดการภัยพิบัติมากขึ้น
จะมีแต่เสียงโวยวายเสียงตำหนิตติเตียนรวมทั้ง
ความโกลาหลสารพัดที่จะตามมา

ต่อจากนี้ไป จะไม่มีพื้นที่ใดที่ปลอดภัย
จากภัยพิบัติด้วยผลจากโลกกรวน ประชาชน
คนไทยจะต้องถูกล้างสมองกันใหม่ในเรื่อง
ความปลอดภัยและสร้างวัฒนธรรมความ
เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ในยามเผชิญภัย
พิบัติ ชาวคนแย่งกันรับของแจก ตุนข้าวของ
ที่คนบริจาคช่วยเหลืออย่างเกินงาม คนยิง
ปืนขู่หน่วยกู้ภัยในบางพื้นที่ หรือคนเข้าไป
หยิบฉวยข้าวของในร้านสะดวกซื้อ สะท้อนว่า
เรายังห่างไกลจากจุดที่ควรจะเป็นมากนัก

ภัยพิบัติทุกครั้งทำให้คนไทยได้เรียนรู้
แต่เรียนรู้แล้วจะจดจำหรือทำตามไหมก็
อีกเรื่องหนึ่ง



กรุงเทพธุรกิจ

Krungthep Turakij
Circulation: 100,000
Ad Rate: 833

Section: First Section/ทัศนะ

วันที่: พุธ 3 ธันวาคม 2568

ปีที่: 39

ฉบับที่: 13046

หน้า: 6(ล่าง)

Col.Inch: 42.81 Ad Value: 35,660.73 PRValue (x3): 106,982.19

ศิลปิน: ชาว-ดำ

หัวข้อข่าว: บทความพิเศษ: ห่วง!ปชช.เข้าสู่โหมด Survival Guilt รู้สึกผิด...

ห่วง!ปชช.เข้าสู่โหมด Survival Guilt รู้สึกผิดที่ตัวเองรอดชีวิต

กรุงเทพธุรกิจ
บทความพิเศษ
รศ.ดร.ชานนท์ โภษณาภย์
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.)

แม้สถานการณ์น้ำท่วมในอ.หาดใหญ่ จ.สงขลา จะเริ่มลดระดับลงแต่ระดับความเครียดยังอยู่ในระยะวิกฤติ มาตรการเร่งด่วนที่ควรดำเนินการทันทีคือการให้คำปรึกษาและการช่วยเหลือด้านจิตใจแก่ผู้ประสบภัย โดยภาครัฐและเอกชนต้องมีการออกแบบระบบการบูรณาการดูแลสุขภาพจิตให้ประชาชนในช่วงวิกฤติ ประกอบด้วย 1.ด้านหน้า 2.หน่วยรองรับการส่งต่อ 3.นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา ทีมแพทย์

เริ่มจากหน่วยที่ 1 คือเจ้าหน้าที่ด้านหน้า ซึ่งก็คืออาสาสมัครผู้ที่เข้าไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยและแจกถุงยังชีพ ที่เห็นถึงความเสี่ยงทางสุขภาพจิตของประชาชนผ่านการแสดงออกในขณะปฏิสัมพันธ์ด้วย เช่น มีสัญญาณซึมเศร้า เหม่อลอย หากพบให้รีบประสานไปยังหน่วยที่ 2 คือหน่วยรองรับการส่งต่อ ซึ่งอาจเป็นสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือ



กองสาธารณสุขขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล ฯลฯ ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน หากพบว่ามีโอกาสฆ่าตัวตาย

ต้องมีระบบ Fast Track ไปยังหน่วยที่ 3 คือนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา ทีมแพทย์ การดูแลผู้ประสบภัยต้องมีการจัดการฐานข้อมูลแยกออกมาจากน้ำ โดยต้องแบ่งระดับออกเป็น แดง เหลือง เขียว ตามความเร่งด่วนที่ต้องการรับความช่วยเหลือ รวมทั้งในพื้นที่ศูนย์พักพิงก็ควรมีการจัดลำดับความเร่งด่วนด้วยเช่นกัน

สำหรับผู้ที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพจิตสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้ที่ยังติดค้างรอความช่วยเหลืออยู่ เป็นกลุ่มที่ได้รับความสูญเสียที่รวดเร็ว



และรุนแรง ยังคงมีความตื่นตระหนกและซีอก แม้ว่าระดับน้ำจะลดลงแล้ว

กลุ่มที่ 2 ประชากรกลุ่มเปราะบาง อาทิ ผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง ผู้พิการ เด็กเล็ก ฯลฯ โดยคนกลุ่มนี้จะมีความรู้สึกเปราะบางในสถานการณ์ที่ไม่ปกติเป็นพิเศษ หรือมากกว่าคนปกติ

กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้ที่ใช้ชีวิตในศูนย์พักพิงร่วมกัน ซึ่งในระยะแรกอาจยังไม่ปัญหา

ใดๆ แต่ถ้าเวลานานไปมีโอกาสที่จะเครียด เพราะเริ่มมีความต้องการอื่นๆ เพิ่ม เช่น อยากกลับไปดูบ้าน มีการรวมกลุ่มต่อรองเพื่อรับของบริจาค เกิดความสับสน สูดท้ายอาจเกิดเป็นความโกลาหลขึ้น

นอกจากนี้ยังมีกลุ่มคนที่เสี่ยงจากความกังวลจากการมองเห็นความไม่แน่นอนในอนาคตอีก เช่น รถที่ถูกน้ำท่วมไปแล้วแต่ยังไม่หมดจะทำอย่างไร บ้าน เฟอร์นิเจอร์ สวนยาง ที่เสียหายนั้นจะฟื้นฟูอย่างไร นี่สินที่เพิ่มขึ้นหลังน้ำท่วมจะจัดการอย่างไร ฯลฯ คนกลุ่มนี้มีโอกาสที่จะตาวนไปถึงขั้นซึมเศร้า หรือมีความเสี่ยงที่จะฆ่าตัวตายสูงมาก แต่ก็

ไม่ได้หมายความว่าเกิดกับทุกราย เพียงแต่บางรายล้มไปแล้วลุกขึ้นมาได้ยาก หรือล้มไปแล้วไม่ฟื้นขึ้นมาเลย แบบนี้จะเสี่ยงในระยะยาวและต้องฟื้นฟูกันหนักมาก

นอกจากผู้ประสบภัยในพื้นที่แล้ว ยังมีประชาชนอีกกลุ่มที่ตกอยู่ในภาวะที่เรียกว่า **Survival Guilt หรือความรู้สึกผิดที่ตัวเองรอด** ในขณะที่คนอื่นไม่รอด ซึ่งมักจะเกิดขึ้นกับผู้ที่เสียสละมากๆ ควบคู่กับการรับรู้ถึงบาดแผลผู้ประสบภัย คนกลุ่มนี้จะเกิดความรู้สึกเหมือนตัวเองเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์จริง และรอดชีวิตออกมาได้ จะมีภาวะความเห็นอกเห็นใจที่สูงเกินพอดี

ตรงนี้มีข้อเสนอแนะคือเลือกเสียสละอย่างมีสติ และเปลี่ยนความรู้สึกผิดเป็น Action ในการช่วยเหลือ เช่น ช่วยทำถุงยังชีพ ช่วยขนของขึ้นรถบริจาค หรือบริจาคให้กับโรงพยาบาล ผู้ประสบภัย ฯลฯ ซึ่งจะช่วยลดความเครียดและความรู้สึกผิดตรงนี้ได้



มติชน

Maticchon
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,650

Section: First Section/ประชาชน

วันที่: พุธ 3 ธันวาคม 2568

ปีที่: 48

ฉบับที่: 17433

หน้า: 1(กลาง), 9

Col.Inch: 226.23 Ad Value: 373,279.50 PRValue (x3): 1,119,838.50 คลิป: สีสี่

หัวข้อข่าว: 'รู้สึกผิดที่รอดชีวิต' น้ำลัด แต่ความเครียดยังวิกฤต Survivor...



น.9

น้ำลัด แต่ความเครียดยังวิกฤต
รู้สึกผิดที่รอดชีวิต

'รู้สึกผิดที่รอดชีวิต'

น้ำลัด แต่ความเครียดยังวิกฤต
Survivor Guilt ภาวะที่ต้องเฟ้อระวัง

บมัสถานการณ์น้ำท่วมภาคใต้ โดยเฉพาะภาคใหญ่ สงขลา จะเข้าสู่โหมดเริ่มต้นฟื้นฟูสภาพบ้านเมืองหลังน้ำลัดอย่างต่อเนื่อง ทว่า สิ่งที่ต้องเฝ้าระวังนับจากนี้ในมุมมองของนักวิชาการคือ 'จิตใจ' ของผู้คนที่เพิ่งประสบพบเจอความเครียดอย่างหนัก ไหนจะสูญเสียทรัพย์สิน บางรายถึงขั้นเข้าข่ายสิ้นเนื้อประดาตัว และที่ยิ่งไปกว่านั้น หลายครอบครัวสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักอย่างไม่มีความหวนคืน

ดังนั้น แม้น้ำลัด แต่มวลความเครียดยังวิกฤต การบูรณาการจัดระบบช่วยเหลือด้านจิตใจเร่งด่วน คือสิ่งจำเป็น ไม่เพียงผู้ประสบเหตุ แต่ยังรวมถึงประชาชนที่เสพร้าวสารที่อาจเข้าสู่โหมด Survivor Guilt นั่นคือรู้สึกผิดที่ตัวเองรอดแต่คนอื่นไม่รอด

ความเครียด 'ระยะวิกฤต' บูรณาการ 'สุขภาพจิต' ต้องทำทันที

ประเด็นที่น่ากังวลนี้ รศ.ดร.ชานนท์ โกมลมาลย์ อาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อธิบายว่า แม้สถานการณ์น้ำท่วมในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จะเริ่มลดระดับลง แต่ระดับความเครียดยังอยู่ในระยะวิกฤต มาตรการเร่งด่วนที่ควรดำเนินการทันทีคือการให้คำปรึกษาและการช่วยเหลือด้านจิตใจแก่ผู้ประสบภัย โดยภาครัฐและเอกชนต้องมีการออกแบบระบบการบูรณาการดูแลสุขภาพจิตให้ประชาชนในช่วงวิกฤต ประกอบด้วย 1.ด้านหน้า 2.หน่วยรองรับการส่งต่อ 3.นักสังคมสงเคราะห์

นักจิตวิทยา ทีมแพทย์

เริ่มจาก หน่วยที่ 1 คือเจ้าหน้าที่ด้านหน้า ซึ่งก็คืออาสาสมัครผู้ที่เข้าไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยและแจกถุงยังชีพ ที่เห็นถึงความเสียหายทางสุขภาพจิตของประชาชนผ่านการแสดงออกในขณะปฏิสัมพันธ์ด้วย เช่น มีสัญญาณซึมเศร้า เหม่อลอย หากพบให้รีบประสานไปยังหน่วยที่ 2 คือหน่วยรองรับการส่งต่อ ซึ่งอาจเป็นสำนักงานพัฒนา





มติชน

Maticchon
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,650

Section: First Section/ประชาชน

วันที่: พุธ 3 ธันวาคม 2568

ปีที่: 48

ฉบับที่: 17433

หน้า: 1(กลาง), 9

Col.Inch: 226.23 Ad Value: 373,279.50 PRValue (x3): 1,119,838.50 คลิป: สีสี่

หัวข้อข่าว: 'รู้สึกผิดที่รอดชีวิต' น้ำลด แต่ความเครียดยังวิกฤต Survivor...



รศ.ดร.ชานนท์ โกมลมาลย์



ผศ.ดร.วลิศ ลิ้มประเสริฐ

สังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือกองสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล ฯลฯ ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน หากพบว่ามีโอกาสฆ่าตัวตาย ต้องมีระบบ Fast Track ไปยัง **หน่วยที่ 3 คือนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา ทีมแพทย์**

“การดูแลผู้ประสบภัยต้องมีการจัดการฐานข้อมูลแยกออกมาจากน้ำ โดยต้องแบ่งระดับออกเป็น แดง เหลือง เขียว ตามความเร่งด่วนที่ต้องการรับความช่วยเหลือ รวมทั้งในพื้นที่ศูนย์พักพิงก็ควรมีการจัดลำดับความเร่งด่วนด้วยเช่นกัน” รศ.ดร.ชานนท์กล่าว

ห่วง 3 กลุ่มเสี่ยง ‘ล้มแล้วลุกยาก’ หวัน ‘ซึมเศร้า’ ถึง ‘ฆ่าตัวตาย’2

จากนั้น รศ.ดร.ชานนท์ลงรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพจิต ว่าสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้ที่ยังติดค้างรอความช่วยเหลืออยู่ ถือเป็นกลุ่มที่ได้รับ ความสูญเสียที่รวดเร็วและรุนแรง ยังคงมีความตื่นตระหนกและช็อก แม้ว่าจะระดับน้ำจะลดลงแล้ว

กลุ่มที่ 2 ประชากรกลุ่มเปราะบาง อาทิ ผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียง ผู้พิการ เด็กเล็ก ฯลฯ โดยคนกลุ่มนี้จะมีความรู้สึกเปราะบาง ในสถานการณ์ที่ไม่ปกติเป็นพิเศษ หรือมากกว่าคนปกติ

กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้ใช้ชีวิตในศูนย์พักพิงร่วมกัน ซึ่งในระยะแรก อาจยังไม่มีปัญหาใดๆ แต่ถ้าวเวลานานไปมีโอกาที่จะเครียด เพราะเริ่มมีความต้องการอื่นๆ เพิ่ม เช่น อยากกลับบ้าน มีการรวมกลุ่มต่อรองเพื่อรับของบริจาค เกิดความลับสน สุดท้ายอาจเกิดเป็น ความโกลาหลขึ้น

“ยังมีกลุ่มคนที่เสี่ยงจากความกังวลจากการมองเห็นความไม่แน่นอนในอนาคตอีก เช่น รถที่ถูกน้ำท่วมไปแล้วแต่ยังไม่หมดจะ ทำอย่างไร บ้าน เฟอร์นิเจอร์ สวนยาง ที่เสียหายนั้นจะฟื้นฟูอย่างไร หนี้สินที่เพิ่มขึ้นหลังน้ำท่วมจะจัดการอย่างไร ฯลฯ คนกลุ่มนี้มีโอกาสที่จะดาวนไปถึงขั้นซึมเศร้าหรือมีความเสี่ยงที่จะฆ่าตัวตายสูงมาก แต่ ก็ไม่ได้หมายความว่า จะเกิดกับทุกราย เพียงแต่บางรายล้มไปแล้วลุก

ขึ้นมาได้ยาก หรือล้มไปแล้วไม่ฟื้นขึ้นมาเลย แบบนี้ก็จะเสี่ยงในระยะ ยาวและต้องฟื้นฟูกันหนักมาก” รศ.ดร.ชานนท์กล่าว

อาจารย์สังคมสงเคราะห์ท่านนี้ ยังมองต่อไปถึงมีประชาชนอีก กลุ่มหนึ่งที่ตกอยู่ในภาวะที่เรียกว่า **Survivor Guilt** หรือความรู้สึกผิดที่ตัวเองรอดในขณะที่คนอื่นไม่รอด ซึ่งมักจะเกิดขึ้นกับผู้ที่เสียสละ มากๆ ควบคู่กับการรับรู้ถึงบาดแผลผู้ประสบภัย



“คนกลุ่มนี้จะเกิดความรู้สึกเหมือนตัวเองเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์จริงและรอดชีวิตออกมาได้ จะมีภาวะความเห็นอกเห็นใจที่สูงเกินพอดี ตรงนี้มีข้อแนะนำคือเลือกเสพสื่ออย่างมีสติ และเปลี่ยนความรู้สึกผิดเป็นการเอื้อกันช่วยเหลือ เช่น ช่วยทำถุงยังชีพ ช่วยขนของขึ้นรถบริจาค หรือบริจาคให้กับโรงพยาบาล ผู้ประสบภัย ฯลฯ ซึ่งจะ ช่วยลดความเครียดและความรู้สึกผิดตรงนี้ได้” รศ.ดร.ชานนท์แนะ

ซ้ำแหละปม ‘ล้มเหลว’ ขาดข้อมูลเป็นระบบ เตือนภัยต้องไว-แม่น SOP ต้องสื่อสารชุมชน เยียวยาต้องเข้าใจสถานการณ์

ก่อนจะมาถึงจุดนี้ ต้องขอย้อนกลับไปยังประเด็นของความล้มเหลว ในการบริหารจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างไม่อาจปฏิเสธได้

ผศ.ดร.วลิศ ลิ้มประเสริฐ อาจารย์ประจำหลักสูตรวิทยาศาสตร และนวัตกรรมข้อมูล วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชี้ว่า สถานการณ์น้ำท่วมภาคใต้สะท้อนถึงความล้มเหลวในการบริหาร



มติชน

Matichon
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,650

Section: First Section/ประชาชน

วันที่: พุธ 3 ธันวาคม 2568

ปีที่: 48

ฉบับที่: 17433

หน้า: 1(กลาง), 9

Col.Inch: 226.23 Ad Value: 373,279.50 PRValue (x3): 1,119,838.50 คลิป: สีสี่

หัวข้อข่าว: 'รู้ลึกผิดที่รอดชีวิต' น้ำลด แต่ความเครียดยังวิกฤต Survivor...



จัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 3 ประเด็น ได้แก่

1.ระบบแจ้งเตือนภัยในปัจจุบัน เช่น Cell Broadcast ซึ่งแม้จะเป็นเครื่องมือที่ตั้งใจช่วยให้ทุกคนได้รับข้อมูลเตือนภัยอย่างรวดเร็ว แต่จำเป็นต้องปรับให้มีความแม่นยำและระบุพื้นที่ได้ชัดเจนขึ้น เพื่อให้ประชาชนสามารถเตรียมตัวได้อย่างเหมาะสม

2.การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ที่แม้จะมีมาตรการขั้นตอนการปฏิบัติการในสถานการณ์น้ำท่วม (SOP) แต่อาจต้องเพิ่มการสื่อสารกับชุมชน การซ่อมรับสถานการณ์ และการติดตามการนำไปใช้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้แผนทำงานได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.การเยียวยา ที่ทำการเยียวยาโดยไม่เข้าใจสถานการณ์

“ความล้มเหลวทั้งหมดนี้ ส่วนสำคัญเป็นเพราะขาดข้อมูลที่เป็นระบบ ซึ่งมีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ทำงานร่วมกับสมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดิน และอนุกรรมการภัยพิบัติแห่งชาติ ดำเนินการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ อาทิ ข้อมูลปริมาณน้ำท่วมของแต่ละพื้นที่ รายชื่อผู้อพยพตามศูนย์พักพิง 7,000 คน คำร้องเรียนจากผู้ประสบภัยกว่า 2 หมื่นคำร้องเรียน

นับตั้งแต่วันที่ 19 พฤศจิกายน เป็นต้นมา และต่อเนื่องไปถึงหลังสถานการณ์คลี่คลายลง 3 สัปดาห์ เพื่อวิเคราะห์ต้นตอปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ พร้อมทั้งสนับสนุนให้เกิดข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ทั้งเรื่องการเตือนภัยที่เฉพาะเจาะจง การปรับปรุง SOP ใหม่ ตลอดจนจนการเยียวยาที่ตรงตามความต้องการของประชาชน เพื่อป้องกันการ ‘ใช้งบประมาณสูญเปล่า’” ผศ.ดร.วสิศกล่าว

ธรรมศาสตร์ลุยแก้ขั้น

พัฒนาระบบครอบคลุมห่วงวิเคราะห์ ‘ต้นตอ’ ปัญหาหนุนเกิดข้อเสนอเชิงนโยบาย

จากนั้น ผศ.ดร.วสิศอธิบายต่อไปว่า ประเทศไทยมีโครงการรวบรวมข้อมูลในภาพรวมขนาดใหญ่เช่นนี้อยู่ แต่เมื่อเกิดเหตุขึ้น ข้อมูลเหล่านี้ไม่สามารถตอบโจทย์สถานการณ์ได้ เนื่องจากที่ผ่านมาเป็นแบบ ‘ต่างคนต่างเก็บ’ แต่การทำงานของธรรมศาสตร์ในครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากอนุกรรมการ วิเคราะห์ ที่ทำให้เข้าถึงข้อมูลจากหลายแหล่งได้อย่างสะดวก รวมทั้งทราฟฟี่ ฟองดูว์ (Traffy Fondue) สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ GISTDA มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ม.อ.) มูลนิธิกระจกเงา กรมชลประทาน เป็นต้น ทำให้เข้าถึงข้อมูลจากหลายแหล่งได้สะดวก รวมถึงทีมงานที่มาช่วยทั้งเจ้าหน้าที่ที่มวิจัยจากภาคเอกชน และนักศึกษาจากหลักสูตรวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมข้อมูล วิทยาลัยสหวิทยาการ ม.ธรรมศาสตร์ ที่ได้ช่วยพัฒนาระบบ จึงนำไปสู่การจัด



มติชน

Matichon
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,650

Section: First Section/ประชาชน

วันที่: พุธ 3 ธันวาคม 2568

ปีที่: 48 ฉบับที่: 17433 หน้า: 1(กลาง), 9

Col.Inch: 226.23 Ad Value: 373,279.50 PRValue (x3): 1,119,838.50 คลิป: สี่สี่

หัวข้อข่าว: 'รู้ลึกผิดที่รอดชีวิต' น้ำลด แต่ความเครียดยังวิกฤต Survivor...



ทำข้อมูลที่เป็นระบบ ครบถ้วน และครอบคลุมทุกมิติมากที่สุดเพื่อวิเคราะห์ต้นตอปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ พร้อมกับสนับสนุนให้เกิดข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ตามแนวทาง Sendai Framework และ CBDRM เพื่อที่ในอนาคตพื้นที่เหล่านั้นจะได้มีการจัดการที่ดีขึ้น ลดความสูญเสียของชีวิตและความเสียหายต่างๆ ทางทรัพย์สิน

ข้อมูลทั้งหมดนี้เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว จะถูกนำไปพัฒนาระบบประมวลผลโดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเปิดเผยให้สาธารณะได้ใช้งานเพื่อรับมือภัยพิบัติ ฝุ่น PM2.5 ไปจนถึงภัยแล้ง ไฟป่า และดินสไลด์ ในอนาคตต่อไป



มติชน
กรอบบ่าย

Matichon (Mid-Day)
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,200

Section: First Section/-

วันที่: พุธที่ 4 ธันวาคม 2568

ปีที่: 48

ฉบับที่: 17434

หน้า: 5(บนขวา)

Col.Inch: 35.51 Ad Value: 42,612

PRValue (x3): 127,836

ศิลปิน: ชาว-ดำ

หัวข้อข่าว: ทปอ.เลื่อนTGAT/TPATจว.ท่วมหนัก

ทปอ.เลื่อนTGAT/TPATจว.ท่วมหนัก

เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม นายสุรศักดิ์ พันธุ์เจริญวรกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เป็นประธานกล่าวแถลงข่าวเรื่องการเลื่อนสอบ วิชาความถนัดทั่วไป หรือ TGAT และวิชาความถนัดทางวิชาชีพ/วิชาการ หรือ TPAT2-5 เพื่อนำคะแนนไปใช้ในการคัดเลือกกลางบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา หรือที่แคลสปีการศึกษา 2569 ของที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.)

เฉพาะพื้นที่ประสบภัยน้ำท่วมในภาคใต้ว่า อว.ได้หารือ ทปอ.ทั้งระบบการจัดการสนามสอบ สภาพจิตใจของผู้สอบ และความพร้อมต่างๆ ด้าน และเห็นว่า ต้องเลื่อนสอบในพื้นที่ที่ประสบปัญหาอุทกภัย โดยจะดำเนินการให้เกิดผลกระทบต่อส่วนรวมน้อยที่สุด

นายวิเลิศ ภูริวัชร อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในฐานะประธานทปอ. กล่าวว่า ทปอ.มีนโยบายช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ประสบปัญหาอุทกภัย โดยการเลื่อนสอบออกไป มีการประชุมหารือหาทางออกกันอย่างเข้มงวดที่สุด เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อชีวิตของผู้สอบน้อยที่สุด ดังนั้นขอให้ทุกคนไม่ต้องเป็นกังวล

“นักเรียนนักศึกษาที่ไม่ได้ประสบปัญหาก็คงอยากให้สอบตามปกติ เพราะหลายคนได้วางแผนชีวิตไปพอสมควรแล้ว เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสนามสอบที่แคลส ในรอบต่อไป กระบวนการทั้งหมด ผู้ปกครองและนักเรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ยืนยันว่าข้อสอบของ ทปอ.มีมาตรฐานเดียวกัน ทั้ง การสอบรอบปกติของกลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบและกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม ไม่ส่งผลเกิดความได้เปรียบเสียเปรียบอย่างแน่นอน” นายวิเลิศกล่าว

นายชาติ เจริญลาภนพรัตน์ อาจารย์

ประจำภาควิชาเทคโนโลยีสารสนเทศคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสิรินธร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.) ในฐานะผู้จัดการระบบที่แคลส ปีการศึกษา 2569 ของ ทปอ. กล่าวว่า จะเลื่อนการสอบ 3 จังหวัด คือ สงขลา นราธิวาส และ จ.ยะลา จากเดิมวันที่ 13-15 ธันวาคม 2568 เป็นวันที่ 17-19 มกราคม 2569 ประกาศผลวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2569 ทั้งนี้ในวันสอบใหม่ ทปอ.จะพยายามให้นักเรียนทุกคนได้สอบในสนามเดิม เพราะบางสนามสอบอาจไม่พร้อม จำเป็นต้องย้าย ขอให้นักเรียนทั้ง 3 จังหวัดนี้ทำการเข้าระบบที่แคลสเพื่อจัดพิมพ์บัตรที่นั่งสอบรายวิชาใหม่ในวันที่ 5 มกราคม 2569 เป็นต้นไป เพื่อจัดสนามสอบใหม่ให้นักเรียนทุกคนอีกครั้ง โดยจะพยายามจัดให้สอบในสนามสอบภายในจังหวัดเดิม

“เพื่อให้นักเรียนที่ได้ผลกระทบสามารถนำคะแนนไปยื่นในรอบที่ 1 รอบพอร์ตโฟลิโอ หรือแฟ้มสะสมงาน ผ่านระบบที่แคลสทัน ก็จำเป็นต้องมีการปรับปรุงที่แคลสในรอบที่ 1 จากเดิม วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2569 เป็นวันที่ 4 มีนาคม 2569 สละสิทธิ์วันที่ 6 มีนาคม 2569 ปฏิทินที่แคลสในรอบถัดไปยังคงเป็นไปตามเดิมเพียงแต่มีการเลื่อนรอบที่ 1 ให้จบช้าลง สำหรับนักเรียนในจังหวัดใกล้เคียง อาทิ จ.สตูล จ.ปัตตานี จ.นครศรีธรรมราช และ จ.สุราษฎร์ธานี อาจประสบปัญหาน้ำท่วมจนไม่สามารถเดินทางมาสอบได้เช่นกัน ระบบที่แคลสจะเปิดให้ลงทะเบียนเฉพาะ 4 จังหวัด ยืนยันหลักฐานทั้งรูปแบบภาพถ่าย หรือการเขียนอธิบายสถานการณ์เพื่อเข้ารับการพิจารณาขอเลื่อนการสอบไปอยู่ในกลุ่ม 3 จังหวัดได้และไม่สามารถขอกลับมาสอบตามเดิมได้ ดังนั้นขอให้ตัดสินใจให้ดีกว่ายื่นความประสงค์ในการเลื่อนสอบ โดยทุกขั้นตอนสามารถทำได้ผ่านเว็บไซต์ Mytcas.com



นักวิชาการ ชงแผน 3 ระยะ แก้ววิกฤติ 'ซากขยะ' หลังน้ำลด ป้องกันสารเคมีลงดิน

นักวิชาการ มธ.ชงแผน 3 ระยะแก้ววิกฤติซากขยะ “หาคใหญ่” หลังน้ำลด ระยะเร่งด่วน “เทศบาล-อบต.” ต้องกำหนดจุดทิ้งขยะใกล้ชุมชน ควรอยู่ในที่สูงมีผ้าใบปูรองป้องกันสารเคมีไหลลงสู่ดิน พร้อมรณรงค์ให้ประชาชนคัดแยกขยะอย่างง่ายก่อนทิ้ง

รศ. ดร.น้ำฝน เอกตาแสง อาจารย์ประจำคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.) เปิดเผยว่า ภายหลังจากสถานการณ์น้ำท่วมเริ่มคลี่คลายลง พบว่า จ.สงขลา กำลังเผชิญกับวิกฤติซากขยะหลังน้ำลด หน่วยงานกำลังเร่งเก็บกู้ขยะที่มีมากกว่า 2.5 หมื่นตัน ส่วนตัวจึงขอเสนอแผนระบบการจัดการขยะหลังน้ำลด ออกเป็น 3 ระยะ คือระยะเร่งด่วน ระยะกลางเพื่อการฟื้นฟู และระยะยาว เพื่อแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างอย่างยั่งยืน ↑

รศ. ดร.น้ำฝน กล่าวว่า ในระยะเร่งด่วนเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ควรจะมีการกำหนดจุดทิ้งขยะในบริเวณที่ใกล้กับชุมชนมากที่สุด และเร่งรณรงค์ให้ความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องการคัดแยกขยะ เพื่อให้ประชาชนคัดแยกในเบื้องต้นก่อนจะนำไปกองรวมที่บริเวณจุดทิ้งขยะที่ท้องถิ่นกำหนด เพราะขณะนี้ขยะที่เกิดขึ้นหลายประเภท อาทิ ขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล และที่น่ากังวลคือขยะอันตรายจำพวกเครื่องใช้ไฟฟ้า แบตเตอรี่ สารเคมี ฯลฯ ที่ลอยมากับน้ำท่วม

อย่างไรก็ตาม ในบางพื้นที่อาจเกิดข้อจำกัดทำให้ประชาชนไม่สามารถดำเนินการคัดแยกขยะได้ด้วยตนเอง ควรจะมีหน่วยงานจากภาครัฐเข้าไปตั้งศูนย์เฉพาะกิจในบริเวณที่ใกล้กับชุมชนเพื่อดำเนินการคัดแยกขยะให้ประชาชน นอกจากนี้ยังอยากให้หน่วยงานในพื้นที่ได้มีการประเมินความเสี่ยงจุดพื้นที่ในการทิ้งขยะ เพราะจากการพยากรณ์อากาศอาจจะยังคงมีฝนอยู่เล็กน้อย

“ตอนนี้จากที่ดูในภาพข่าวเหมือนนำขยะไปเทกองไว้ ส่วนตัวจึงอยากให้ประเมินเรื่องพื้นที่ในการทิ้งรวม อาจจะต้องเป็นพื้นที่สูง ห่างจากแหล่งน้ำ และมีระบบในการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดน้ำท่วมซ้ำ เช่น ถ้าสามารถปูผ้าใบรองลงไปก่อนที่จะนำขยะมาเททิ้ง อย่างน้อยในกรณีที่มีฝนตกซ้ำ หากมีขยะอันตรายเข้ามาผ้าใบที่ปูไว้ก็จะเป็นปราการด่านแรกในการป้องกันไม่ให้เกิดสารเคมีรั่วซึมปนเปื้อนลงดินได้ เพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของคนในพื้นที่” รศ. ดร.น้ำฝน กล่าว

นักวิชาการธรรมศาสตร์ กล่าวต่อไปด้วยว่า ในระยะกลางเพื่อการฟื้นฟู ซึ่งอาจกินระยะเวลา 1 – 3 เดือน หลังจากนั้น ควรจะมีการประเมินการเก็บข้อมูลเชิงสถิติในปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นหลังภัยพิบัติ ว่ามีมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการออกแบบการรับมือขยะหลังภัยพิบัติต่อไป จากนั้นก็จะต้องเริ่มต้นกำหนดตำแหน่งและเส้นทางการขนย้ายขยะให้เกิดความรวดเร็วที่สุด

นอกจากนี้ หากภาครัฐ ภาคเอกชน มีกำลังไม่เพียงพอในการจัดการ ควรจะสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมกับภาคประชาชนในชุมชน เช่น การคัดแยกขยะ หรือการนำขยะประเภทที่สามารถรีไซเคิลได้ไปสร้างมูลค่าเพิ่มแทนที่จะนำไปกำจัดอย่างเดียว และ ควรจะต้องเกิดกระบวนการทำงานที่บูรณาการ ↑ การทำงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการสื่อสาร และกำหนดมาตรการอย่างมีส่วนร่วม

รศ. ดร. น้ำฝน กล่าวถึงการแก้ปัญหาขยะยาวเพื่อแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างอย่างยั่งยืนว่า การรับมือภัยพิบัติไม่เพียงแต่การประเมินเรื่องน้ำท่วม แผ่นดินไหว หรือแผนในการเผชิญเหตุเท่านั้น แต่การวางระบบเชิงโครงสร้างเพื่อจัดการปัญหาขยะภายหลังเกิดภัยพิบัติควรจะเป็นหนึ่งในเรื่องสำคัญที่ควรจะมีการวางแผน การเตรียมความพร้อมเช่นเดียวกัน

ทั้งนี้ ในระดับจังหวัดควรจะมีการกำหนดขั้นตอน มาตรฐาน หรือคู่มือการจัดการขยะหลังภัยพิบัติที่สามารถถ่ายทอดไปยังหน่วยงานท้องถิ่นได้ นอกจากนี้ก็จะเป็นเรื่องการสร้างและกำหนดเครือข่ายการทำงาน ว่าหากเกิดวิกฤติแล้วหน่วยงานใดบ้างที่จะต้องเข้ามาช่วยเหลือ รวมไปถึงความพร้อมด้านเทคโนโลยี เช่น การมีระบบรายงานแจ้งเรื่องร้องเรียนที่ประชาชนสามารถแจ้งเข้ามาได้แบบเรียลไทม์ผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ โดยภาครัฐก็จะเข้าไปแก้ไขได้อย่างทันท่วงที หากทำได้ก็จะเป็นประโยชน์ที่จะสามารถปรับโครงสร้างในการรับมือกับภัยพิบัติในอนาคตได้ ซึ่งจะทำให้เรารู้ว่าจุดในการทิ้งขยะการรวมขยะควรจะเป็นตรงไหน และหน่วยงานก็จะเข้าใจบทบาทว่าควรขับเคลื่อนต่ออย่างไร

ข่าว

น้ำท่วมใต้

พื้ฟูหลังน้ำท่วม

2 views

เรื่องที่เกี่ยวข้อง

